

JOHNNY
Kniga

JO
NESBØ

VALTAKUNTA

Jo Nesbø

VALTAKUNTA

SUOMENTANUT OUTI MENNA

JOHNNY
Kniga

Alkuteos: Kongeriket
H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard), Oslo 2020
Copyright ©Jo Nesbø 2020
Published by Agreement with Salomonsson Agency

Johnny Kniga Kustannus,
imprint of Werner Söderström Corporation,
PL 1259, 00101 Helsinki

JOHNNY
Kniga

ISBN 978-951-0-45303-2

PAINETTU EU:SSA

Esipuhe

SINÄ PÄIVÄNÄ Dog kuoli.

Olin kuusitoistavuotias, Carl viidentoista.

Muutamaa päivää aiemmin isä oli esitellyt meille metsästyspuukkoa, jolla tapoin sen. Puukon leveä terä välkehti auringossa, ja se oli varustettu veriurilla. Isä oli selittänyt, että urien tarkoituksena oli ohjata veri pois saalista paloiteltaessa. Carl oli valahtanut kalpeaksi, ja isä oli kysynyt, aikoiko hän taas voida pahoin. Uskoakseni juuri tuo kysymys innosti Carlin vannomaan, että hän ampuisi jotain, mitä tahansa – ja paloittelisi saaliin – leikkelisi niin pieniksi palasiksi kuin suinkin oli tarpeen.

»Ja paistan lihat, ja sitten me syödään ne», hän uhosi, kun seisomme yhdessä ladon nurkalla, minä pää isän Cadillac DeVillen konepellin alla. »Isä, äiti, sinä ja minä. Onko selvä?»

»Selvä», vastasin käännellessäni virranjakajan kantta jotta löytäisin katkojankärjet.

»Ja Dog saa myös», hän sanoi. »Siitä riittää jokaiselle.»

»Ilman muuta», sanoin.

Isä oli antanut koiralle nimeksi Dog hätäpäissään, kun ei muutaakaan keksinyt, hän väitti. Mutta luulen, että hän rakasti nimeä. Se oli kuin hän itse. Ei kertonut enempää kuin välttämättömän, minkä lisäksi se oli niin amerikkalainen, että sen oli pakko olla norjalainen. Ja hän rakasti koira. Uskon, että koiran seura oli hänelle mieluisampaa kuin yhdenkään ihmisen.

Vuoristotilaamme ei ehkä voi kehua monesta asiasta, mutta

maisemat ovat komeat ja lääniä piisaa sen verran, että isä kutsui sitä valtakunnakseen. Ja vakipaikaltani Cadillacin konepellin alta näin Carlin lähtevän päivästä toiseen pihasta mukanaan isän koira, isän haulikko ja isän puukko. Näin Carlin ja koiran kutistuvan pieniksi pisteiksi puuttomalla vuorenrinteellä. Mutta en milloinkaan kuullut laukausta. Takaisin tultuaan Carl sanoi aina, ettei hän ollut nähnyt linnun lintua, ja minä pidin suuni kiinni siitä, että olin nähnyt useiden kiirunaparvien pyrähtävän lentoon ihan Carlin ja Dogin läheltä.

Lopulta koitti päivä, jolloin rinteestä kajahti laukaus.

Säpsähdin niin, että kolautin pääni konepeltiin. Pyyhin öljyä sormistani ja tähyilin kanervikon peittämälle rinteelle kuunnellen loitonevaa kaikua, joka vyöryi ukkosen lailla alas kohti kyläkeskusta ja Budalsvannetia. Kymmenen minuuttia myöhemmin Carl juoksi pihaan hidastaen vauhtia siinä vaiheessa kun oli niin lähellä, että tiesi isän tai äidin voivan nähdä hänet sisältä talosta. Dog ei ollut hänen mukanaan. Enkä nähnyt myöskään haulikkoa. Kävellessäni häntä vastaan ymmärsin jo puolittain, mitä oli tapahtunut. Minut nähdessään hän kääntyi ja lähti hitaasti kävelemään samaan suuntaan, mistä oli tullut. Kun sain hänet kiinni, huomasin että hänen poskensa olivat kyynelistä märät.

»Minä yritin», hän sopersi. »Ne pyrähtivät lentoon suoraan meidän edestä, niitä oli tosi paljon ja tähtäsin niitä kohti, mutta en vain pystynyt. Halusin kumminkin, että te kuulisitte että olin yrittänyt, joten laskin asean ja vedin liipaisimesta. Ja kun linnut olivat lähteneet, Dog makasi maassa.»

»Kuolleena?» kysyin.

»Ei», Carl sanoi, ja hänen itkunsa yltyi. »Mutta se... se kuolee. Sen suusta tulee verta, ja sen silmät ovat pelkkänä muhjana. Se vain makaa, uikuttaa ja tärisee.»

»Juostaan», sanoin.

Me juoksimme, ja muutaman minuutin päästä erotin liikettä

kanervikossa. Heiluvan hännän. Dogin hännän, se haistoi tulomme. Me kumarruimme lähemmäs. Koiran silmät näyttivät hajonneilta munankeltuaisilta.

»Se ei voi selvitä», sanoin. En siksi, että olisin ollut kokenut eläinlääkäri, kuten kaikki cowboyt länkkäreissä tuntuvat olevan, vaan koska en arvioinut elämää sokeana metsästyskoirana tavoittelun arvoiseksi, vaikka Dog olisi jollain ihmeen keinolla jäänyt henkiin. »Sinun täytyy ampua se.»

»Minun?» Carl parahti ikään kuin ei olisi voinut uskoa minun edes ehdottaneen, että hän, Carl, riistäisi hengen elävältä olennoita.

Katsoin häntä. Minun pikkuveljeäni. »Anna puukko», sanoin.

Carl ojensi minulle isän metsästyspuukon.

Laskin käteni Dogin pään päälle, ja se nuoli käsivarttani. Tartuin sitä niskavilloista ja viilsin toisella kädellä kurkun auki. Mutta olin liian varovainen, en saanut aikaan muuta kuin sen, että Dog nytkähti. Vasta kolmannella yrityksellä onnistuin viiltämään ihon rikki ja verta alkoi suihkuta kuin mehua tölkin kylkeen pistetystä reiästä.

»No niin», sanoin ja pudotin puukon kanervikkoon. Näin uriin kertyneen veren ja mietin, olinko saanut verta myös kasvoilleni, koska tunsin jonkin lämpimän valuvan poskeani pitkin.

»Sinä itket», Carl sanoi.

»Älä kerro isälle.».

»Ai että sinä itkit?»

»Että et pystynyt lopettamaan... ettet suoriutunut lopettamisesta. Sanotaan, että minä päätin, mitä tehdään, mutta että sinä teit sen. Ok?»

Carl nyökkäsi. »Ok.»

Kannoin kuollutta koiraa olallani. Se oli painavampi kuin luulin ja luiskahteli puolelta toiselle. Carl tarjoutui kantamaan, mutta näin hänen katseestaan kuvastuvan helpotuksen, kun kieltäydyin avusta.

Laskin Dogin rampille ladon eteen ja kävin hakemassa isän sisältä.

Matkalla pihalle annoin hänelle sovitun selityksen.

Hän ei sanonut mitään, kyykistyi vain koiransa viereen ja nyökkäsi ikään kuin olisi osannut odottaa sitä, ikään kuin tapahtunut olisi ollut hänen omaan syytään. Sitten hän nousi, otti haulikon Carlilta ja nap-pasi Dogin kainaloonsa.

»Tulkaa», hän sanoi ja käveli ramppia pitkin ladon ylisille.

Hän laski Dogin heinäpehkuille, ja tällä kertaa hän polvistui, painoi päänsä ja mumisi jotain, mikä kuulosti amerikkalaiselta virreltä. Katsoin isääni, miestä, jota olin katsellut koko lyhyen ikäni mutta jota en ollut koskaan nähnyt sellaisena. Hajoamispisteessä.

Kun hän käänsi katseensa meihin, hän oli yhä kalpea, mutta hänen alahuulensa oli lakannut väpättämästä ja hänen katseensa oli jälleen tyyni ja vakaa.

»Nyt ollaan sitten vain me», hän sanoi.

Se siitä. Vaikka isä ei ollut koskaan lyönyt meistä kumpaakaan, tunsin Carlin painuvan kasaan vieressäni. Isä silitti haulikon piip-pua.

»Kumpi teistä... » Hän etsi oikeaa sanaa silitellen haulikkoaan.
»Viiksi koiraltani kaulan katki?»

Carl räpytteli silmiään aivan kuin kauhun lamauttamana. Hänen suunsa avautui.

»Carl», minä sanoin. »Mutta minä sanoin, mitä tehdään, ja että hänen on tehtävä se itse.»

»Niinkö?» Isän katse siirtyi minusta Carliin ja takaisin. »Tiedättekö pojat, minun sydämeni itkee. Se itkee, ja minua lohduttaa vain yksi asia. Arvatkaa mikä?»

Me seisoiimme hiljaa, koska kysyessään noin isä ei odottanut meiltä vastausta.

»Se, että minulla on kaksi poikaa, jotka ovat tänään todistaneet olevansa miehiä. Jotka ovat kantaneet vastuun ja tehneet päätöksiä. Valinnan vaikeus, tiedättekö mitä se on? Se on sitä, että teko sinänsä ei tuota tuskaa vaan hetki, jolloin valinta on tehtävä. Sitä,

että valitsitpa miten tahansa, makaat öisin valveilla ja piinaat itseäsi kysymällä, teitkö oikein. Te olisitte voineet luistaa vastuusta mutta teitte päätöksen mahdottomassa tilanteessa: jos jättäisitte Dogin henkiin, se joutuisi kärsimään, mutta jos antaisitte sen kuolla, se tekisi teistä murhaajia. Vaatii rohkeutta kyetä päättäväisyyteen sellaisten vaihtoehtojen edessä.» Hän ojensi isot kouransa. Toisen eteenpäin, minun olkapäälleni, ja toisen hieman ylöspäin Carlin olkapäälle. Ja kun hän jatkoi, hänen äänessään oli samanlaista vibraton värinää kuin saarnaaja Armandilla: »Ja juuri kyky olla sortumatta helpoimpaan tiehen ja valita korkeamman moraalin tie erottaa ihmiset eläimistä.» Hänellä oli jälleen kyyneleet silmissään. »Seison nyt edessänne murtuneena miehenä, mutta olen todella ylpeä teistä kummastakin.»

Tämä puhe oli paitsi koskettavin, myös pisin, jonka olin koskaan kuullut isäni suusta. Carl pillahdi itkuun, ja jopa minä tunsin ison möykyn kurkussani.

»Nyt mennään kertomaan äidille.»

Meitä hirvitti. Joka kerta kun isä teurasti vuohen, äiti joutui lähtemään pitkälle kävelyllä ja tuli aina takaisin silmät itkusta punaisina.

Kävellessämme pihan poikki isä tarttui minua olkapäästä niin, että jäimme Carlista vähän jälkeen.

»Ennen kuin kerromme tämän version äidille, sinun kannattaa käydä pesemässä kädet», hän sanoi.

Nostin katseeni valmistautuneena pahimpaan, mutta isän ilme oli lempeä ja väsyneen alistunut. Hän silitti päätäni. En muistanut hänen tehneen niin koskaan aiemmin. Eikä hän tehnyt sitä toiste.

»Sinä ja minä, me olemme samanlaisia, Roy. Kovanahkaisempia kuin äiti ja Carl. Joten meidän on huolehdittava heistä. Aina. Ymmärätkö?»

»Joo.»

»Me olemme perhe. Meillä on vain toisemme. Ystävät, rakastetut,

naapurit, kyläläiset, valtio – ne ovat pelkkää illuusiota eivätkä merkkä kovan paikan tullen paskaakaan. Silloin olemme vain me vastaan muut, Roy. Me vastaan koko maailma. Ok?»

»Ok.»

OSA I

1

ENNEN KUIN näin mitään, kuulin hänen tulonsa.

Carl oli palannut kotiin. En tiedä miksi ajattelin Dogia, siitähän oli jo kaksikymmentä vuotta aikaa, mutta kenties epäilin, että syy yhtäkiseen yllätyspaluuseen oli sama kuin silloinkin. Sama kuin aina. Carl tarvitsi isoveljen apua.

Seisoin pihalla, vilkaisin kelloa. Puoli kolme. Carl oli lähettänyt tekstiviestin, ei muuta, ja ilmoittanut tulevansa kahteen mennessä. Mutta pikkuveljeni on luonteeltaan ikuinen optimisti, hän on aina luvannut vähän enemmän kuin on pystynyt pitämään. Katsoin ympärilläni levittäytyvää maisemaa. Sitä vähää, minkä pilvikerros alapuolellani jätti näkyviin. Vastapäinen harjunrinne näytti kelluvan harmaassa meressä. Näissä korkeuksissa syksy sai jo luonnon punertamaan. Pääni yllä taivas kaartui sinisenä ja puhtaana kuin nuoren tytön neitseellinen katse. Ilma oli raikas ja kylmä ja pisteli keuhkojani, jos vedin henkeä liian nopeasti. Tuntui kuin olisin ollut ypöyksin, kuin koko maailma olisi ollut minun. Tai no, maailma ja maailma, käytännössä siihen kuului vain Ararat-vuori sekä maatila vuoren rinteessä. Joskus harvoin turistit ajoivat kylältä mutkaista tietä ylös katsellakseen maiseimia, ja niin tehdessään he päätyivät ennemmin tai myöhemmin juuri tähän pihaan. Ja moni tiedusteli, oliko pientila yhä toiminnassa. Syy, minkä takia ne idiootit puhuivat pientilasta, oli se, että he kuvittelivat oikeilla maatiloilla olevan aina isoja peltoja, ylisuuria piharakennuksia ja jättimäisiä, prameita asuintaloja. He eivät olleet nähneet, mitä

vuorella riehuva myrsky saattoi tehdä liian isolle talonkatolle, tai yritäneet lämmittää puilla liian isoa huonetta kolmenkymmenen asteen pakkasella viiman ulvoessa nurkissa. He eivät tienneet, mitä eroa oli rintapellolla ja takamaalla, eivätkä ymmärtäneet, että vuoristotila on eläinten laidunmaata, että se saattaa näyttää autiolta valtakunnalta mutta on todellisuudessa monta kertaa isompi kuin alamaaviljelijöiden hienostelevat, oljenkeltaiset kulttuurimaisemat.

Viisitoista vuotta olin asunut taloa yksin, mutta nyt sille tulisi loppu. V8 murisi ja pörisi jossain pilvipeitteen alapuolella. Ääni kuului sen verran läheltä, että auton oli täytyntä ohittaa Japansvingen nousun puolivälissä. Kuski painoi kaasua, hellitti kaasujalkaa, kiersi neulansilmämutkan, painoi taas kaasua. Ääni lähestyi lähestymistään. Siitä erotti, että mutkitteleva tie oli ajajalle tuttu. Ja kun kuulin moottoriäänten nyanssit, syvät huokaukset vaihdetta vaihtaessa, matalan basson, joka on alhaisilla kierroksilla Cadillacille tunnusomainen, tiesin että tulossa oli DeVille. Samanlainen jenkki-ilma kuin isällä aikoinaan. Tietenkin.

Ja pian lähimmästä mutkasta, Geitesvingenistä, ilmestyi esiin DeVillen aggressiivisen näköinen etusäleikkö. Auto oli musta, kuten isälläkin. Uudempaa mallia, suunnilleen 80-luvun puolivälistä. Mutta sävelmaailma oli pysynyt ennallaan.

Auto lipui vierelleni ja kuskin puoleinen ikkuna laskeutui alas. Toivoin, ettei sitä huomannut ulkoapäin, mutta sydämeni takoi kuin mäntä. Montakohan kirjettä, tekstiviestiä ja sähköpostia me olimme lähettäneet toisillemme kaikkina näinä vuosina? Montakohan kertaa me olimme jutelleet puhelimesta? Emme kovin monta. Ja silti: oliko kulunut päivääkään niin, etten olisi ajatellut Carlia? Tuskin. Kaikesta huolimatta olisin mieluummin ikävöinyt häntä kuin joutunut setvimään hänen ongelmiaan. Heti ensi vilkaisulla huomasin, että hän oli vanhentunut.

»Anteeksi, hyvä herra, mutta onkohan tämä niiden maailmankuulujen Opgardin veljesten kotitalo?»

Kysymystä seurasi virnistys. Carlin tyypillinen lämmin, hyväntahtoinen, vastustamaton hymy, joka pyyhkäisi kuluneet vuodet hänen kasvoiltaan ja tuntui lennättävän minut ajassa viisitoista vuotta taaksepäin. Mutta hänen katseessaan oli myös jotain tutkivaa, ikään kuin hän olisi kokeillut uimaveden lämpötilaa.

En olisi halunnut nauraa. Vielä. Mutta en voinut olla nauramatta.

Auton ovi avautui. Carl levitti kätensä, ja minä antauduin syleiltäväksi. Sisimmässäni tunsin, että tilanteen olisi pitänyt mennä päinvastoin. Että minun – isoveljen – olisi pitänyt avata sylini kotiin-palaaajalle. Jossain vaiheessa roolijako välillämme oli kuitenkin hämärtynyt. Carl oli kasvanut minua isommaksi sekä fyysisesti että ihmisenä ja ollut meistä se, joka piteli tahtipuikkoa – ainakin muiden seurassa. Suljin silmäni, värähdin ja hengitin vavisten sisääni syksyn, Cadillacin ja pikkoveljeni tuoksua. Carl käytti jotain miesten hajuvettä, niin kuin moni sanoo.

Matkustajanpuoleinen ovi oli avautunut.

Carl irrotti otteensa minusta ja kierrätti minut auton jättimäisen keulan ympäri alas laaksoon tähyävän naisen luokse.

»Täällä on todella kaunista», hän sanoi. Nainen oli olemukseltaan pieni ja siro, mutta hänellä oli matala ääni. Ulkomainen korostus kuului selvästi ja painotukset menivät pieleen, mutta nainen kuitenkin puhui norjaa. Mietin, oliko lause etukäteen harjoiteltu, oliko hän päättänyt jo matkalla sanoa niin riippumatta siitä, tarkoittiko hän sitä vai ei. Pakottaakseen minut pitämään itsestään. Sitten hän kääntyi minua kohti ja hymyili. Ensimmäisenä huomioni kiinnittyi siihen, että hänen kasvonsa olivat valkoiset. Eivät kalpeat vaan valkoiset kuin lumi, joka heijasti valoa niin, että ääriviivoja oli vaikeampi erottaa. Seuraavaksi huomasin, että hänen toinen silmäluomensa oli puoliksi alhaalla kuin rullakaihdin, ikään kuin toista puolta olisi väsyttänyt. Mutta toinen puoli näytti virkeältä. Eloisa ruskea silmä tapitti minua lyhyeksi leikatun tulipunaisen otsatukan alta. Naisella oli yllään yksinkertainen, muotoon leikkaamaton musta takki, eikä takin allakaan erottunut

muotoja vaan pelkkä musta poolokaulus, joka pilkisti esiin takin kaulaukosta. Ylipäätään ensivaikutelmani oli, että katsoin laihaa nuoruukaista mustavalkokuvassa, johon hiukset oli väritetty jälkeinpäin. Carlilla oli aina ollut vientiä, minkä vuoksi olin rehellisesti sanottuna aavistuksen yllättynyt. Ei sillä, ettei nainen olisi ollut hyvännäköinen – kai hänet sellaiseksi saattoi laskea – mutta hän ei ollut *helmi*, kuten täälläpäin tavataan sanoa. Hän jatkoi hymyilemistä, ja koska hampaat eivät väriltään juuri poikenneet ihosta, se tarkoitti että nekin olivat valkoiset. Myös Carlilla oli valkoiset hampaat, oli ollut aina, toisin kuin minulla. Hän vitsaili sen johtuvan siitä, että aurinko oli valkaissut ne, koska hän hymyili niin paljon. Ehkä he olivat ihastuneet toisiinsa nimenomaan valkoisten hampaiden takia. Oman peilikuvansa. Sillä vaikka Carl oli pitkä, leveäharteinen, vaalea ja sinisilmäinen, huomasi yhdennäköisyyden heti. Heissä oli samaa elämänmyönteisyyttä. Optimismia, halua nähdä hyvät puolet sekä itsessään että muissa ihmisissä. No jaa, enhän tuntenut naista vielä lainkaan.

»Tässä on ...» Carl aloitti.

»Shannon Alleyne», nainen keskeytti altoäänellään ja ojensi kätensä, niin pienen, että minusta tuntui kuin olisin puristanut kanan-jalkaa.

»... Opgard», Carl lisäsi ylpeästi.

Shannon Alleyne Opgard halusi kätellä pidempään kuin minä. Siinäkin hän muistutti Carlia. Toisilla on kiirempi saada ihmiset pitämään itsestään kuin toisilla.

»Jetlagia?» kysyin, ja kaduin sitä heti, tunsin itseni idiootiksi. En siksi, etten olisi tiennyt, mikä jetlag oli, vaan koska Carl tiesi, etten ollut eläessäni ylittänyt ainoatakaan aikavyöhykerajaa, mistä syystä vastaus ei kertoisi minulle mitään.

Carl pudisti päätään. »Tulimme kaksi päivää sitten. Mutta jouduimme odottamaan autoa, joka tuli perässä laivalla.»

Nyökkäsin ja katsoin rekisterikilpiä. MC. Monaco. Eksoottista, mutta ei niin eksoottista, että olisin pyytänyt kilpeä itselleni siinä

tapauksessa että auto rekisteröitäisiin uudestaan. Huoltoaseman toimiston seinä koristivat vanhat kilvet Ranskan Keski-Afrikasta, Burmasta, Basutomaasta, Brittiläisestä Hondurasista ja Johorista. Rima oli korkealla.

Shannon käänsi katseensa minusta Carliin ja takaisin. Hymyillen. En tiedä miksi, ehkä hänestä oli vain mukava nähdä Carlin ja Carlin isoveljen – ainoan lähisukulaisen – nauravan yhdessä. Tuntee jännityksen laukeavan. Ja huomata, että Carl oli tervetullut kotiin – että *he* olivat tervetulleita.

»Esitteletkö paikat Shannonille, jos minä kannan matkalaukut sisään?» Carl kysyi ja avasi *trunkin*, niin kuin isällä oli tapana sanoa.

»Siihen menee suunnilleen sama aika», mutisin Shannonille, joka seurasi perässäni.

Me kiersimme talon pohjoispuolelle, missä on pääsisäänkäynti. En rehellisesti sanottuna tiedä, miksei isä ollut pannut ovea pihan ja tien puolelle. Ehkä hänestä oli kiva nähdä koko valtakuntansa aina kun hän heräsi. Tai sitten se, että aurinko lämmitti keittiön, oli hänestä tärkeämpää kuin se, että aurinko olisi lämmittänyt eteisen. Me astuimme kynnyksen yli, ja avasin yhden kolmesta eteisessä olevasta ovesta.

»Keittiö», sanoin ja panin merkille eltaantuneen rasvan käryn. Oliko keittiössä aina haissut siltä?

»Hieno», Shannon kehui. Okei, olin siivonnut ja jopa tiskannut, mutta ei keittiötä silti *hienoksi* voinut sanoa. Silmät suurina – ja aavistuksen huolestunut ilme kasvoillaan – Shannon katseli savuhormia, joka johti puu-uunista kattoon sahatun reiän kautta yläkertaan. Riittävän ison, niin ettei kuuma metalli sytyttänyt puuta, ja niin kauniin pyöreän, että isä oli kutsunut sitä taideveistökseksi. Samaan kategoriaan ylsivät lisäksi vain kaksi yhtä kauniin pyöreää reikää ulkokuhuussissa.

Räpsäytin valot pois ja päälle näyttääkseni, että taloon oli vedetty sähköt.

»Kahvia?» kysyin ja avasin hanan.

»Kiitos, ehkä myöhemmin.»

Kohteliaisuusfraasit oli ainakin opeteltu.

»Carl haluaa kumminkin», sanoin ja avasin tiskikaapin. Kolumsin aikani, kunnes lopulta löysin kahvipannun. Olin ostanut oikein pannukahvia ensimmäistä kertaa... aikoihin. Normaalisti pärjäsin pakastekuivatulla pikakahvilla. Ja asettaessani pannun hanan alle huomasin vääntäneeni veden vanhasta tottumuksesta kuumalle. Korvalehtiäni alkoi kuumottaa. Mutta kuka senkin on päättänyt, että pikakahvin sekoittamisen hanasta laskettuun kuumaan veteen on jotenkin noloa? Kahvi on kahvia ja vesi on vettä.

Asetin pannun levyille, panin hellan lämpiämään ja kävelin kaksi askelta ovelle, joka johti toiseen niistä huoneista, joiden väliin jäi keittiö. Länsipuolella oli ruokasali, joka pidettiin suljettuna aina talvisin, jolloin se sai toimia lämpöeristeenä ja kaikki ateriat syötiin keittiössä. Itäpuolella oli olohuone, jossa oli kirjahyllyjä, tv ja takka. Eteläseinustalle isä oli myöntynyt rakentamaan talon ainoan ylellisyyden, kate-tun lasiverannan, jota hän kutsui *porchiksi* ja äiti »talvipuutarhaksi», vaikka se luonnollisesti pidettiin talvet visusti teljettynä. Mutta kesäisin isä istuskeli porchilla imeskellen Berry-nuuskaansa ja hörppien Budweiseria – ylellisyustuotteita nekin. Vaaleaa amerikkalaisolutta hän sai haettua kylältä, mutta hopeanväriset Berry-pussinuuskarasiat eräs Amerikan-sukulainen postitti hänelle lahden yli. Isä selitti minulle jo varhain, että ruotsalaisesta paskasta poiketen amerikkalainen nuuska kävi läpi käymisprosessin, minkä huomasi mausta. »Se on kuin bourbonia», sanoi isä, joka väitti norjalaisten käyttävän ruotsalaista paskaa vain, koska he eivät tienneet paremmasta. No, minäpä tiesin paremmasta, joten kun aloin käyttää nuuskaa, valintani oli Berry. Meillä oli Carlin kanssa tapana laskea tyhjät olutpullot, jotka isä asetteli riviin ikkunalaudalle. Me tiesimme, että jos hän joi enemmän kuin neljä olutta, hän alkoi itkeä, eikä kukaan halua nähdä oman isänsä itkevän. Ja kun mietin asiaa, en itsekään samasta syystä yleensä juonut yhtä tai kahta olutta enempää. En halunnut itkeä. Carl

tuli alkoholista vain hilpeäksi, joten hän ei kokenut niin suurta tarvetta sentyyppisiin rajoituksiin.

Tällaisia mietteitä mielessäni pyöri, mutta en sanonut mitään kävellessämme portaat ylös ja esitellessäni Shannonille isomman makuuhuoneen, jota isä kutsui *the master bed roomiksi*.

»Upea», Shannon sanoi.

Näytin hänelle uuden kylpyhuoneen, joka ei ollut enää uusi mutta kuitenkin uusin, mitä talosta löytyi. Hän ei olisi varmaan uskonut, jos olisin kertonut, ettei meillä aiemmin ollut lainkaan sisävessaa. Että me peseydyimme keittiössä ja lämmitimme pesuveden hellalla. Että kylpyhuone rakennettiin vasta ulosajon jälkeen. Mikäli Carlin kirjeessä kertoma piti paikkansa, eli että Shannon oli kotoisin Barbadoselta, perheestä, jolla oli ollut varaa lähettää hänet collegeen Kanadaan, hän osasi tuskin edes kuvitella, miltä tuntui hytistä talvisin kylpysoikon ääressä ja jakaa sama harmaa pesuvesi veljen kanssa. Kun taas isä, paradoksaalista kyllä, omisti Cadillac DeVillen joka komeili pihalla, sillä tottahan perheessä kunnon auto piti olla.

Poikienhuoneen ovi oli ilmeisesti turvonnut, koska jouduin kiskaisemaan kahvasta saadakseni sen auki. Ummehtunut ja muistojen kyllästämä ilma tulvahti meitä vasten kuin vaatekomerosta, joka oli täynnä unohtuneita vaatteita. Toisella sivuseinustalla oli kirjoituspöytä ja sen ääressä kaksi tuolia vierekkäin. Vastakkaisella seinustalla oli täysimittainen kerrossänky. Sängyn päädyn vieressä oli savuhormi, joka tuli reiästä lattian läpi.

»Tämä oli Carlin ja minun huone», sanoin.

Shannon nyökäytti päätään kerrossänkyä kohti. »Kumpi makasi päällä?»

»Minä», vastasin. »Isoveli.» Pyyhkäisin sormellani pölyä tuolin selkänojasta. »Muutan tänään tänne. Te saatte isomman makuuhuoneen.»

Shannon katsoi minua kauhuissaan. »Roy rakas, emme me halua...»

Keskityin kohdistamaan katseeni siihen silmään, joka oli kokonaan auki. Eivätkö ruskeat silmät ole aika harvinaiset ihmisellä, jolla on punainen tukka ja lumivalkea iho? »Teitä on kaksi, minua on vain yksi, eikä se ole minulle mikään ongelma. Ok?»

Shannon katseli vielä ympärilleen huoneessa. »Kiitos», hän sanoi.

Kävelin edeltä äidin ja isän makuuhuoneeseen. Olin tuulettanut sen perusteellisesti. Ominaistuuksista riippumatta en tykkää hais-tella muiden ihmisten hajuja. Paitsi Carlin. Carl tuoksui – ellei suorastaan hyvältä, niin *oikealta*. Hän tuoksui minulta. *Meiltä*. Kun Carl tuli talvella kipeäksi – ja niin kävi aina – kömmin alasänkyyn hänen viereensä. Ja hänen tuoksunsa oli juuri sellainen kuin pitikin, vaikka hänen ihonsa olisi ollut kuumeinen ja hiestä nihkeä tai vaikka hänen suunsa olisi haissut oksennukselta. Vedin Carlia sisääni ja painauduin kiinni hänen kuumana hehkuvaan kehoonsa, lämmittelin omia luitani hänen hukkalämmössään. Toisen kuume, toisen puu-uuni. Kotiolot pakottivat käytännöllisyyteen.

Shannon käveli ikkunan ääreen ja katsoi ulos. Hän ei ollut avannut päällystakkiaan. Ilmeisesti talossa oli hänen mielestään kylmä. Syyskuussa. Talvea ajatellen se ei luvannut hyvää. Kuulin Carlin raahaavan matkalaukkuja kapeassa portaikossa.

»Carl on sanonut, että te ette ole rikkaita», Shannon sanoi.
»Mutta että kaikki, mikä täältä näkyy, kuuluu teille.»

»Pitää paikkansa. Mutta tontti on pelkkää takamaata.»

»Takamaata?»

»Erämaata», sanoi Carl, joka seisoj ovensuussa ja hymyili hengästyneenä. »Lampaiden ja vuohien laidunmaata. Vuoristotilalla on paha viljellä mitään. Täällä ei kasva edes metsä, kuten näet. Mutta vielä me tälle maisemalle jotain tehdään, vai mitä, Roy?»

Nyökkäsin verkkaisesti. Kuten olin pikkupoikana nähnyt aikuisten nyökkäävän verkkaisesti ja ajatellut, että heidän ajatuksensa otsaryppyjen takana olivat niin monimutkaisia, että olisi ollut liian aikaa vievää ja kenties jopa mahdotonta ilmaista kaikki meidän

yksinkertaisella maalaismurteellamme. Lisäksi nuo nyökkäilevät aikuiset miehet näyttivät ymmärtävän toisiaan sanattomasti, koska vastaus verkkaiseen nyökkäykseen oli usein toinen samanlainen nyökkäys. Ja nyt minä nyökkäilin itse samalla tavalla. Ymmärtämättä juuri enempää kuin silloinkaan.

Olisin tietysti voinut kysyä Carlilta, mutten olisi kuitenkaan saanut vastausta. Tai olisin, montakin, mutta en sitä oikeaa. Eikä se ehkä ollut edes tarpeen, olin vain iloinen siitä että olin saanut Carlin takaisin enkä halunnut kiusata häntä mielessäni päällimmäisenä olevalla kysymyksellä. Minkä helvetin takia hän oli tullut?

»Roy on tosi kiltti», Shannon sanoi. »Hän antoi meille tämän huoneen.»

»Oletin, ettet palannut kotiin nukkumaan poikienhuoneessa», sanoin.

Carl nyökkäsi. Verkkaisesti. »Tämä on siihen nähden aika vaatimaton vastalahja», hän sanoi ojentaen minulle isoa kartonkirasiaa. Tunnistin sen heti. Berryä.

»Ihan saatanan hyvä nähdä sinua taas, veli», Carl sanoi tukkoi-sella äänellä, tuli luokseni ja kaappasi minut syleilyynsä. Rutisti tällä kertaa oikein kunnolla. Vastasin rutistukseen. Tunsin hänen saaneen vähän lisää lihaa luiden päälle. Leuka oli hiukan löysempi, ja tunsin sängyn raapivan poskeani vaikka parta oli selvästi vasta ajeltu. Villainen pikkutakki tuntui laadukkaalta, neulos oli tiheää. Ja kauluspaita – hän ei ollut koskaan aiemmin käyttänyt sellaisia. Jopa puhetyyli oli muuttunut, Carl puhui kaupunkilaisittain, niin kuin me joskus lapsina puhuimme matkiessamme äitiä.

Mutta mitä pienistä. Tuoksu oli sama kuin aina ennenkin. Hän tuoksui *Carlilta*. Hän piteli minua hartioista ja katsoi minua. Kauniit silmät kiittelivät kosteina. Helkkari, taisipa joku kyynel tirahtaa minunkin silmiini.

»Kahvivesi kiehuu», sanoin miltei normaalilla äänellä ja kiiruhdin alakertaan.

Käytyäni sinä iltana yöpuulle makasin valveilla ja kuuntelin. Yrittin selvittää, kuulostiko talo erilaiselta nyt, kun se oli taas asuttu. Ei kuulostanut. Nitinät, narahdukset ja ujellukset olivat samanlaisia kuin yleensäkin. Kuulostelin myös ääniä the master bed roomista. Seinien läpi kantautui vaimeaa puhetta, vaikka kylpyhuone erotti makuuhuoneet toisistaan. Puhuivatko he minusta? Kysyikö Shannon Carlilta, oliko tämän isovelji aina niin hiljainen? Ja arveliko Carl, että Roy oli pitänyt hänen valmistamastaan chili con carnesta? Oliko vähäpuheinen veli oikeasti tykännyt hänen lahjastaan, käytetystä barbadoslaisesta rekisterikilvestä jonka hän oli suurella vaivalla hankkinut sukulaistensa kautta? Pitikö isovelji hänestä? Ja Carl vastasi, että Roy oli samanlainen kaikille, että veljelle olisi vain annettava aikaa. Ja Shannon sanoi, että hän epäili Royn olevan mustasukkainen, Roysta varmasti tuntui, että hän oli vienyt tältä veljen, ainoan ihmisen joka tällä oli. Ja Carl nauroi, silitteli Shannonin poskea ja sanoi, että sellaisia asioita oli ihan turha murehtia yhden päivän jälkeen, että kaikki lutviutuisi aikanaan. Ja Shannon kääpertyi Carlin kainaloon sanoen, että Carl oli varmaankin oikeassa mutta että hän oli joka tapauksessa iloinen, ettei Carl ollut samanlainen kuin veljensä. Että on se kumma, että vaikka maassa ei ole juuri lainkaan rikollisuutta, ihmiset mulkoilevat toisiaan ikään kuin peläten jatkuvasti tulevansa ryöstetyiksi.

Tai ehkä he naivat.

Äidin ja isän sängyssä.

»Kumpi makasi päällä?» kysyisin aamulla kahvipöydässä. »Isovelikö?» Katsoisin heidän äimistyneitä ilmeitään. Menisin ulos kirpeään aamuun, hyppäisin autoon, vapauttaisin käsijarrun, testaisin, että rattilukko on päällä, ja näkisin Geitesvingenin lähestyvän.

Ulkoa kantautui pitkä, kaunis ja haikea kutsuhuuto. Kapustarinta. Vuoristoseutujen erakkolintu, sirorakenteinen ja vakavamielinen. Lintu, joka seuraa kulkijoita valvoen heitä turvallisen matkan päästä. Ikään kuin peläten ystäväystymistä mutta kaivaten kuitenkin kuunteelijaa kaihoisalle huhuilulleen.

Paras. Ja pahin. Nesbø.

Elämää väkevämpää on vain veljesrakkaus.

Carl Opgard palaa kotikonnuilleen mukanaan viehättävä ulkomaalainen vaimo, joka on opetellut jopa puhumaan norjaa.

Heitä on vastassa Carlin erakkomainen isovelji Roy. Hän johtaa työkseen paikallista huoltoasemaa.

Os on kuoleva pikkupaikka ainoana valttinaan huikemat maisemat. Elämä vaikuttaa rauhalliselta, mutta Carlin suuret suunnitelmat muuttavat tapahtumien kulun. Hän haluaa rakennuttaa vuoristohotellin veljesten yhteisille maille.

Opgardin tilalle vievällä tiellä on mutka, neulansilmä, josta huono-onninen voi suistua rotkoon. Huono onni on kohdannut jo veljesten vanhempia.

Mutkia on ollut myös ihmissuhteissa, mustasukkaisuuteen on aihetta eikä hyväksikäytöltäkään ole välttytty.

Petosten jäljet ovat pitkiä ja kuilun partaalta on vain yksi tie ja suunta.

